

Orðaskifti um nýggju fólkaskúlalógina

Viðmerkingar til Olaus Jespersen, lim í Ráðleggingarnevnd Fólkskúlans

Í grein í Dimmalætting 12/2-1997 ger Olaus Jespersen, námsfulltrúi, viðmerkingar til okkurt av tí, ið Eyðun á Borg, lærari á Argjum, hevur ført fram viðvíkjandi spurninginum um føroyskt og danskt í fólkaskúlanum.

Fyri ella ímóti?

»Fjöld av fólk, bæði lærarar, foreldur og onnur, taka undir við at flyta byrjanarskúli úr 3. flokki upp í 4. flokk«, hevur argjamaðurin hildið uppá.

Óg fulltrúin svarar: »Mær kunnugt vóru tað bert fyra lærarar, sum í viðmerkingunum til álitid mæltu til at flyta danskt úr 3. upp í 4. flokk...«

Óg síðan ger hann hesa niðurstøðu:

»Hinir 640 lærararnir í fólkaskúlanum, sum ikki mæltu til at flyta danskt, mugu vit rokna við taka undir við, at danskt skal verða verandi í 3. flokki«.

Nú kundi alt fyri eitt verið sagt, at hetta er nóg mikið. Niðurstøðan omanfyri man so staðiliga hava við sær, at eingin kann taka Olaus Jespersen fyri fult í hesum máli - men kortini: Nakrar reglur um henda spurning.

Tað var nýstovnaða Móðurmálsáráðslærafelagið, ið á sinni - í 1981 - reisti spurningin um at flyta byrjanar-

danskt úr 3. upp í 4. flokk. Hetta var ikki gjørt av illvild móti danskum, men av tí at limir felagsins fylgdu við tíðini og dugdu at siggja, at danskt tá ið okkara samfelag stóð væl sterkari enn bara tíggu ár frammanundan, og so gav felagið eisini ta grund, at serliga bókliga veikir næmingar - men eisini øll skúlabørn yvirhøvur - fóru at fáa frama av, at teir finga eitt ár aftrat friðhalgað til føroyska grundstøði sitt.

Á hvørjum einasta aðalfundi upp gjøgnum áttati-árin - og mangir teirra vóru fjölmentir - var hesin spurningur drigin fram aftur og stóðutakanin staðfest við fullari undirtøku. Óg tá var limatalið í Móðurmálsáráðslærafelagnum um 150 limir.

Olaus og politikkurin

Olaus er í grein síni firtin um, at Eyðun á Borg hevur undrast á, at ein tjóðveldismáður í ráðleggingarnevndini, Olaus sjálvur, er farin í part við tveimum sambandsmonnum í spurninginum um føroyskt og danskt í fólkaskúlanum.

Til hetta erkvísið er stutt at siga, at tú skalt ikki hava kannað nóg v. í føroyskari skúlsøgu til at koma til ta niðurstøðu, at drátturin millum føroyskt og danskt eisini er, altíð hevur verið

og altíð fer at vera ein politiskur spurningur, ikki partapolitiskur, men við atlit til grundsjónarmiðum í stóðutakan til tjóðskap og rættindi. Tað er málstríð okkara í síni breidd fullgott próg um.

Óg hvør man halda, at tað eru aðrar grundir enn **politiskar**, sum fáa sambandsmannin, sum nú situr við skúlamálum í Landsstýrinum, at staðfesta, at tað skal verða minnilutauppskotið hjá m.ø. Olausi Jespersen, ið at enda skal vinna frama í hesum máli?

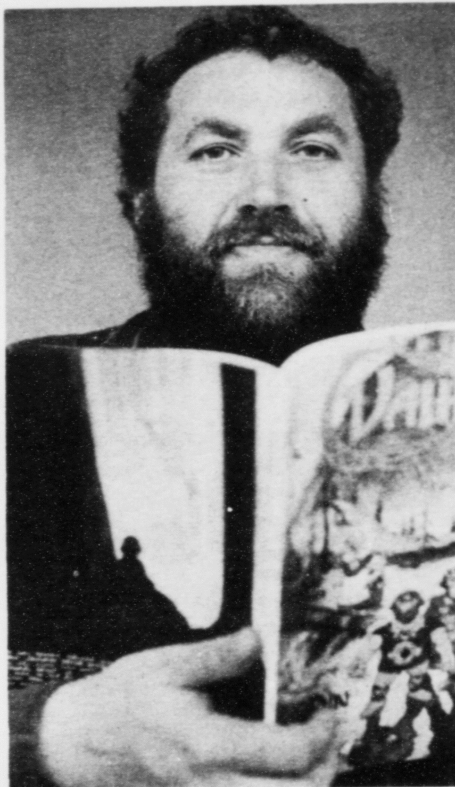
Gluggar og stöði

Sum ketta upp úr høvdatrøi endar Olaus Jespersen grein sína við einum ørindi úr »Fedranna talu« uttan eftir øllum at døma yvirhøvur at hava skilt ella grunað, at seinastu reglurnar her júst eru høvuðspróggrundin - argumentatiónin - hjá mótparti hansara:

»Gev honum (ungdómnum) trygt at standa á og slá ið so gluggarnar frá«.

Tað er júst tað, alt kjakið snýr seg um:

At uppvaksandi ættarlið í friði og náðum sleppa at halga seg til móðurmálið trý tey fyrstu skúlaárin, so tey fáa trygt at standa á, tí gluggarnir eru - og tað má sjálvt ein Olaus Jespersen

duga at siggja - so langt síðari slignir frá, áðrenn barnið er farið at setla, tíansheldur er farið í skúla.

Tað er so mangt annað í hesi grein Olausar, tú kundi havt hug at gjørt viðmerkingar til, men tað verður harvið í hesum umfari.

Skal bara enda við stuttari áheitan á Olaus um ikki at gloyma sítt eigna arbeiðs-pláss, tá ið hann rørr framundir at kanna »um stöðið er nóg høgt - á skúlum, lærarakúllum, hægri skúlum og setrum«.

Á Landskúlafyrisingini sjálvari man vera hóskiligt at byrja, tá ið mett verður um stöðið í føroyskum skúlskapi.

Hattarvík, 16.2-1997
Arni Dahl

Lesarabrøv

Fólkaskúlalógin og føroyskur dansur

Hesa seinastu tíðina hevur rættuliga nóg verið frammi um føroyskan dans í skúlum okkara. Eg dugi ikki at siggja hví alt blívur so trupult, eru føroyingar tey størstu klandursvætti í heiminum? ella hvat? Kunnu tey sum hava hug at dansa føroyskan dans ikki fáa frið til tað, og tey sum ikki dáma ella tíma at dansa fáa frið til tað? Hví eru so

mong fólk treingjandi eftir at ráða yvir, hvussu onnur skulu liva?

Nú lurtaði eg eftir einum fimmaru herfyri, og eg havi lisið sumt, sum hesir mentunarpávar hava skrivað í bløðunum.

Fyri mær sær tað út sum, at hvís tú ikki gongur inn fyri, at føroyskur dansur blívur obligatoriskur í skúlanum, so er tú ein átrúnað-

arligur fanatikari, - slíkt er møn.

Tað er eingin vandi longur fyri, at føroyski dansurin fer fyri bakka. Vit hava jú bæði dansifeløg, útvarp og sjónvarp, sum altíð av og á senda og vísa føroyskan dans, og tann sum vil vita og duga meir og hevur størri áhuga, kann altíð melda seg inn í eitt dansfelag.

Nærum allar tjóðir hava

onkran máta fyri vísnum og ella dansi sum nakað **náttúrligt** til hátíðarhald og veitslur, so gott mentunarfólk, komið niður á jørdina, lat tey dansa sum hava hug at dansa og latið hini hava frið.

Veitsludansari

Løgreglan arbeiðir í lóguni við at finna út av, hvør tað er, sum skýtur vilt við luftbyrsu. Óg onkur spor er at ganga eftir.

Enn er ongin handtikin, men vit arbeiða við málinum, sigur Suni Vinther.

Enn er ongin handtikin, men vit arbeiða við málinum, sigur Suni Vinther.

Pauli Nielsen

Fólk rakt av luftbyrsu

Seinastu dagarnar hava fólk verið órógvad av luftbyrsum. Fleiri kuplar eru eisini skotinir

Suni Vinther, varapoliti-inspektørur, sigur, at fólk í Havn seinastu dagarnar eru rakt av luftbyrsuskotum.

Fólk eru rakt bæði í kjákan og armar, sigur Suni Vinther.

Løgreglan arbeiðir í lóguni við at finna út av, hvør tað er, sum skýtur vilt við luftbyrsu. Óg onkur spor er at ganga eftir.

Enn er ongin handtikin, men vit arbeiða við málinum, sigur Suni Vinther.

Tað eru millum annað fólk, ið hava gingið við Viðarlundina í Havn, ið eru rakt av skotum.

Við røðarneystið í Havn eru eisini fleiri kuplar knústir av luftbyrsuskotum.

Brotið inn eftir byrsu Sunnunátina varð brotið inn hjá P/F Thomas Dam. Ein byrsa og tveir start-pistolár eru stólnir. Kriminaldeildin arbeiðir við málinum.

Lógin og dansurin - ein rættleiðing

Eg skal ikki møða fólk við kegli um uppskotið til nýggja fólkaskúlalóg.

Havi sjálvur verið í ráðleggingarnevndini, sum hevur gjørt uppskotið, sum nú er lagt fram til áhugað, so tey kunnu gera viðmerkingar.

Men onkur misskiljing er, sum eg kanska kann rudda

av vegnum, ið hvussu er eigur onkur at gera tað.

Røddir hava verið frammi í bløðunum, og nú eisini í sjónvarpinum, sum ógvast yvir, at føroyski dansurin ikki fær innivist eftir nýggju lógin. Óg í leiðaranum í Dimmalætting kemur krav um áseting í lógin av dansi í skúlanum.

Hetta er púra burturvið. Lógin er karmur um virksemi skúlans, og í tí karminum er rúm fyri mongum. Hvat ið tað skal vera, verður nágreiniligi ásett í lokalu lesiætlanum.

Óg har er so sanniliga eisini rúm fyri mentanararvi okkara, m.a. kvæðunum og dansinum, sum alsamt hava

Haldið sosialin